

IGNACIO RAMONET:
100 TIMMAR MED FIDEL

Fidel om Che

1963-64 hade Che Guevara börjat aktualisera sina ord från mötet med Fidel i Mexiko, att när de segrat ville han ge sig iväg för att bidra till revolution i Argentina, via Bolivia. Och Fidel säger som svar på Ramonets fråga om Ches utlandsresor kring årsskiftet 1964, till FN, Algeriet och andra länder i Afrika:

”De ingick i strategin, i slutskedet av förberedelserna för hans mission, när beslutet redan var fattat att han skulle till Bolivia. Han visade en väldig entusiasm, målet var revolution i Argentina. Det handlade bara om att skapa rätt förutsättningar, för i det läget ville alla krossa oss och vårt svar var att förändra villkoren.”

Ramonet tar upp påståendena i internationella media ”att det förelåg en brytning mellan er, allvarliga politiska motsättningar, att han hade arresterats och till och med att han hade mördats?”

”Vi stod tyst ut med hela kedjereaktionen av rykten och förtal. Men innan han gav sig iväg i slutet av mars 1965 hade han skrivit ett avskedsbrev till mig. Det höll jag för mig själv fram till den 3 oktober när det nya kubanska kommunistpartiet valde sin första centralkommitté. Då blev det nödvändigt att förklara varför Che inte fanns med. Men förtalet fortsatte, fienden sådde splittring och misstro och spred ryktet att Che Guevara hade ”utrensats” på grund av avvikande åsikter.”

När Che berättar för er om sitt projekt med Bolivia och Argentina, var ni med på det?

”Han var otålig. Det han föresatt sig var svårt att genomföra. Av egen erfarenhet sa jag till Che att bättre förutsättningar behövde skapas. Att det behövdes tid, att han inte skulle vara så otålig.

”Det fanns saker som var väldigt viktiga för honom: att han i början av revolutionen hade skickat iväg en ung journalist, Jorge Ricardo Masetti – som var med oss i Sierra Maestra och som sedan var med och grundade Prensa Latina och som var mycket god vän med Che – för att organisera en gerilla i norra Argentina. Och Masetti dog under det uppdraget. Che var sådan att när han sände ut någon på ett uppdrag och det ledde till döden, så gjorde det starkt intryck på honom. Det gjorde ont varje gång han tänkte på de kamrater som dog.”

”Che tänkte mycket på sin plan, med vårt fulla stöd, för det hade vi ju lovat. Men när Che otåligt vill ge sig iväg säger jag till honom att ännu hade förutsättningarna inte skapats. Jag ville inte att han skulle åka till Bolivia för att organisera en liten grupp, utan att han skulle vänta tills en styrka hade organiserats. Vi hade ju upplevt hur det kunde vara under alla vedermödor under den inledande fasen av vår gerilla. Jag sa: ’Che är en strategisk ledare, han bör åka till Bolivia

när där redan finns en tillräckligt solid och beprövad styrka.’ Jag var tvungen att övertala honom.”

”Vi bistod Lumumbas folk i Kongo. Och vi hade redan samarbetat med algerierna i kriget mot Marockos invasion 1961. Che var otålig. Och eftersom han intresserade sig för kampen i Afrika föreslår jag honom att ge sig av till Afrika på ett viktigt uppdrag i väntan på att rätt förutsättningar skulle hinna skapas i Bolivia för att inleda den kamp vars grundläggande målsättning var hans fosterland Argentina, för att sedan utvidgas över hela subkontinenten. Uppdraget i Afrika var väldigt viktigt. Det handlade om att bistå gerillarörelsen i östra Belgiska Kongo mot Tschombe, Mobutu och de europeiska legoknektarna.”

”Efter Afrika reste han till Tjeckoslovakien i mars 1966. Läget var komplicerat, han befann sig där illegalt. Eftersom han hade skrivit ett avskedsbrev och eftersom han hade en så stark hederskänsla kunde han inte tänka sig att återvända till Kuba efter att ha tagit avsked. Men de kadrer som skulle med honom till Bolivia var redan utvalda och förberedde sig. Så jag skrev till honom – familjen har publicerat brevet - och argumenterade, vädjade till hans plikt-känsla och sunda förnuft. Jag försöker övertala honom, att det är hans plikt att återvända, att sätta sig över andra överväganden, och avsluta förberedelserna för Bolivia. Och han återvänder i hemlighet. Ingen kände igen honom någonstans, inte heller under resan. Han kom tillbaka hit i juli 1966.”

forts sid 5

ÄNTLIGEN!
”HUNDRA TIMMAR
MED FIDEL”
PÅ ENGELSKA!

För er som inte läser spanska finns nu en chans att läsa hela boken på engelska.

FIDEL CASTRO MY LIFE-
Ignacio Ramonet, \$39.00

<http://www.penguin.ca/nf/Book/BookDisplay/0,,9780713999204,00.html>

MÅNGA DRÖMMER OM INTERVJU MED FIDEL

Den 24 augusti lanserades en intervjubok med några av de mer framstående Fidel-intervjuarna. Varje år anhåller drygt 2.000 journalister från hela världen om en intervju med Fidel Castro. Några av de som fått det - Frei Betto (Brasilien), Gianni Mina (Italien), Tomas Borge (Nicaragua) och Ignacio Ramonet (Frankrike) - fick byta roll och själva berätta om hur det var. Boken med titeln ”Fidels lyckliga intervjuare” presenterades på sommarbokmässan ”Läs på Prado” på den stor promenaden i centrala Havanna. Journalisten Arleen Rodriguez förklarade att hon valde dem ”för de har publicerat de längsta, mest djupgående och mest berömda skrivna intervjuerna med den kubanska ledaren. ”När de uppnått sin dröm att få intervju Fidel – var och en på sitt sätt och med sina frågor – var de redan framstående personer, väl värda att intervjuas i sig.” Boken kom till på förslag av kulturminister Abel Prieto som också var närvarande under lanseringen. Källa: Granma 070824

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell - Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens se <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

Ramonet frågar hur Fidel ser på Ches död, och Fidel talar om motsättningarna med Mario Monje.

”När Che kom tillbaka till lägret efter en lång expedition så möttes han av problem, och det uppstår ett gräl med den bolivianska kommunistledaren Mario Monje. Partiet hade redan folk i gerillan, men det hade också en av ledarna för en anti-Monjegrupp, Moisés Guevara. Monje kräver att få överta ledningen, och Che var mycket uppriktig, oböjlig... Jag menar att Che borde ha ansträngt sig mer för att skapa enighet, det är min uppfattning. Hans karaktär är uppriktig, och det uppstår en hård diskussion med Monje, fastän så många av hans folk hade hjälpt till med organiseringen, för Inti och de andra tillhörde hans grupp. Men det Monje krävde var omöjligt: att vara ledare för hela styrkan, det var en upprörande och opassande hållning.

Det fanns redan vissa problem, och en sak som det inte

har talats så mycket om, och som skadade den revolutionära rörelsen i Latinamerika: splittringen i prosovjetiska och prokinesiska grupper. Det splittrade hela vänstern och alla revolutionära rörelser vid ett historiskt tillfälle när det fanns objektiva förutsättningar och det var fullkomligt möjligt att genomföra den kamp som Che gav sig iväg för att sätta igång där.

Och alla de ansträngningar vi gjorde när vi fick veta att denna brytning ägt rum! Jag menar att det verkligen inte var rimligt att kräva att få överta ledningen, utan helt enkelt att det kanske hade behövts lite, låt oss säga, annat handlag (de mano izquierda). För, om Monje nu hade bett om det, kunde Che ha givit honom titeln chefsgeneral, eller vad som helst, men utan befäl över styrkorna. Det handlade ju om en ärelystnad, en dröm som var lite löjlig. Monje hade ju inte förutsättningar för att kunna leda det där.”

Var Che för hård i nyporna?

”Det var uttryck för Ches superhederlighet: begreppet diplomati, utan att föra någon bakom ljuset, begreppet listighet, väckte nog hans motvilja.

Men, hör här, i vår egen revolution, hur många gånger har vi inte upptäckt ärelystnad hos folk när det gällde förtroendeposter och tillsättningar? Dumheter. Mer än en gång var vi tvungna att tillsätta folk och göra eftergifter. Det behövs en viss taktkänsla i vissa omständigheter när den raka vägen inte leder till någon lösning. Och vid detta tillfälle var denna brytning mellan Monje och Che till skada... Till stor skada. Ingen vet hur mycket vi ansträngde oss för att förhindra denna skada. Ni kan inte ana vad vi har stått ut med här, vilka enorma misstag. Enorma misstag som den ena eller den andra har begått emellanåt. Vi har då alltid kritiserat saken, men i en anda av enighet.

Det är klart att Monje handlade fel, och sedan kom andremannen inom kommunistpartiet, Jorge Kolle, och jag övertygade honom att trots partidisciplinen så kunde han inte lämna folket i sticket. Jag talade med Lechín och övertygade honom att stödja gerillarörelsen.

Men redan då, när Che knappt hunnit tillbaka från sin expedition, är en fiendestyrka på väg och gerillan faller i arméns bakhåll... De blir förrådda och armén vet att gerillan befinner sig i området. Och det är då som striderna inleds, för tidigt, och det som vi velat undvika uppstår: vi hade velat att innan de första striderna skulle inledas skulle det finnas en organiserad front. Men de politiska faktorerna ingrep och Che förklarar i sin dagbok allt vad som sedan skedde.”

”Fastän jag var medveten om den fara Che befann sig i sedan månader, och de extremt svåra omständigheter han kämpade mot, så tyckte jag att hans död var överklig, ett faktum som det inte var lätt att ta till sig. Tiden går och ibland drömmer jag om den kamrat som dog, och jag ser honom levande, pratar med honom, och väcks sedan av verkligheten. Det finns människor som aldrig dör för en, de har så stark närvaro, så mäktig, så intensiv att man inte kan föreställa sig att de är döda, försvunna. Framför allt för att de fortsätter att vara med i känslor och minnen. Vi, inte bara jag, utan det kubanska folket drabbades oerhört hårt av nyheten om hans död, även om den inte var oväntad.”

”Che stupade inte i strid för något annat än för fattigas och utblottades sak på jorden. Den saken, som var Ches, kommer att segra, den håller på att segra. Che är ett föredöme, en okrossbar moralisk kraft. Hans sak, hans tankar finns nu i kampen mot den nyliberala globaliseringen, och de segrar”

”Han lämnade oss med många minnen, outplånliga, och därför säger jag att han var en av de ädlaste, mest enastående och mest oegennyttiga personer jag känt, men det skulle inte ha så stor betydelse om vi inte trodde att människor som han finns i miljoner, miljoner och miljoner bland folken. De människor som utmärker sig på ett enastående sätt skulle inte kunna åstadkomma något om inte många, miljoner som de, hade fröet i sig och hade förmågan att utveckla dessa egenskaper. Därför har vår revolution lagt så stor vikt vid att kämpa mot analfabetismen och för att utveckla utbildningen, så att alla kan bli som Che.”

översättning Eva Björklund